

VYKINTAS-POVILAVIČIUS STEPAS

Gimė 1905 11 23 Šikšniuose Rokiškio rajone,
mirė 1978 09 03 Tabor Farma, JAV

Pedagogas, žurnalistas, redaktorius, politikas

Mokėsi 1915–1918 m. Duokiškio pradžios mokykloje, 1918 m. Kupiškio progimnazijos 2 klasėje, 1918–1922 m. Rokiškio gimnazijoje, 1922–1924 m. Kauno „Aušros“ gimnazijoje. 1924 m. įstojo į Kauno universitetą Humanitarinių mokslų fakultetą, diplomą gavo 1942 m. jau Vilniaus universitete. 1928 m., gavęs švedų stipendiją, studijavo Švedijoje švedų kalbą ir literatūrą. 1939 m. gavęs Švietimo ministerijos stipendiją, studijavo Paryžiuje prancūzų kalbą.

Mokytojavo 1925–1926 m. Šakių „Žiburio“, 1927–1928 m. Alytaus gimnazijose. 1932 m. laikraščių „Mūsų balsas“, „Mūsų kraštas“ ir „Biržų žinios“ vyriausiasis redaktorius, 1932–1938 m. laikraščio „Lietuvos aidas“ literatūros skyriaus redaktorius, 1938–1939 m. „Lietuvos aidas“ ir kitų laikraščių korespondentas Paryžiuje, 1940 m. „Tėvų žemės“ redaktorius Vilniuje, 1941–1943 m. Švietimo valdybos meno departamento direktorius, 1941–1943 m. „Naujoji Lietuva“ vyriausiasis redaktorius, 1944 m. šio laikraščio literatūros skyriaus redaktorius.

1944 m. pasitraukė iš Lietuvos, apsigyveno Austrijoje, Vienoje, 1945 m. pradžioje persikėlė į Vokietiją. 1945–1946 m. dirbo VLIK'ė. 1946 m. drauge su kitais įsteigė dienraštį „Mintis“, jo vyriausiasis redaktorius, 1946–1950 m. Memingene leido ir redagavo „Laisvąją Lietuvą“. 1957–1970 m. lietuvių kalbos ir literatūros mokytojas Vasario 16-osios gimnazijoje Huttenfelde.

Aktyviai dalyvavo visuomeninių ir politinių organizacijų veikloje. Nuo 1926 m. dalyvavo korporacijos „Neo-Lithuania“, nuo 1927 m. „Jaunoji Lietuva“ veikloje, 1928–1940 m. voldemarininkų pagrindinėje veikloje. 1946 m. Vokietijoje su kitais įsteigė Lietuvos demokratų partiją, nuo 1948 m. pavadintą Lietuvių atgimimo sąjūdžiu, atstovavo jam 1954 m. liberalų internacionale. Aktyviai dalyvavo Vokietijos lietuvių bendruomenės veikloje. Buvo Lietuvių rašytojų ir Lietuvių žurnalistų sąjungos narys.

Spaudoje pradėjo bendradarbiauti gana anksti apie 1920 m. Paskelbė publicistinių straipsnių kultūros, mokslo, literatūros, švietimo klausimais, parašė naujosios lietuvių literatūros apžvalgų. Išvertė R. Rolano „Mahatma Gandhi“ (1931), M. Bedel romaną „Zulfu“ (1934, su P. Ambrozevičiumi), su kitais parengė leidinį „Antano Smetonos didžiosios mintys“ (D.1, 1935; D. 2, 1937), parengė leidinį apie Lietuvos kultūrą vokiečių, anglų ir prancūzų kalbomis (1938–1939). Straipsniai publikuoti leidiniuose: „Balys Sruoga mūsų atsiminimuose“ (1974), „2 metai“ (1943), „Lietuva, 1918-1938“ (1990), „Lietuvos atgimimo patriarcho d-ro Jono Basanavičiaus gyvenimo vaizdų albumas su biografija, 1851-1927 : 1927-1937“ (1937), „Vaižgantas Milžinų dvasios“ (1935), „Vytauto Didžiojo garbei 1430-1930“ (1936) ir kt.

Vertimai ir publicistika skelbti leidiniuose: „Akademikas“, „Ateitis“, „Europos lietuvis“, „Jaunoji karta“, „Jaunoji Lietuva“, „Krašto balsas“, „Laisvė“, „Lietuvis“, „Lietuvos aidas“, „Mokslo dienos“, „Mūsų Vilnius“, „Naujas žygis“, „Naujienos“, „Naujoji Romuva“, „Tautos kelias“, „Tautos mokykla“, „Trimitas“, „Vairas“ ir kt.

Pasirašinėjo S. Vykintas, Stp. Vykintas, St. Vk., St. Pov.

Vertimai

Bedel M. Zulfu : rytų ir vakarų kultūros santykių romanas / Maurice Bedel ; iš prancūzų kalbos išvertė Step. Povilavičius ir Pov. Ambrozevičius. - Kaunas : Sakalo b-vė, 1934. - 194 p. - Orig. antr.: Zulfu.

Rolland R. Mahatma Gandhi / Romain Rolland'as ; išvertė Step. Povilavičius. - Kaunas : V.S., 1931. - 128, [2] p.

Knygos

Equisse de la litterature lituanienne / S. Vykintas. - Kaunas : [s.n.], 1939. - 48 p. : iliustr..

Lithuanian literary trends / Stepas Vykintas. - Kaunas : Viltis, [1939]. - 52 p. : portr..

Sudarė, redagavo

Antano Smetonos didžiosios mintys. - Kaunas : „Pažangos“ bendrovės leidinys, 1935-1937. - 2 d.

D. 1 / surinko: Pr. Meškauskas, A. Nezabitauskas, Stp. Povilavičius, V. Rastenis ; sutvarkė ir įvadą parašė Pr. Meškauskas. – 1935. - VII, [1], 120 p.

D. 2 / surinko: Germantas, A. Nezabitauskas, Stp. Povilavičius ; įvadą parašė: Vyt. Alantas ; redagavo: Germantas. – 1937. - 128 p.

La culture Lituanienne / [rédacteur: Stepas Vykintas ; couverture et lettres liminaires de B. Macutkevičius]. - Kaunas : Le Comité de la Fête du vingtième anniversaire d'Independance de la Lituanie, 1938. - 113, [1] p., [15] iliustr., portr. lap. : iliustr.

Litauens Werden und Schaffen / [Redaktion: Stepas Vykintas]. - Kaunas : Obersten Komitee zur Feier des 20jährigen Jubiläums Litauens, 1938. - 218, [3] p., [15] iliustr. lap. : iliustr.

Lithuanian culture / [edited by Stepas Vykintas]. - Kaunas : The Committee for the Celebration of the Twentieth Anniversary of the Independence of Lithuania, 1938. - 127, [2] p., [12] iliustr. lap. : iliustr..

Lietuvių studentų tautininkų korp! Neo-Lithuania, 1922-1932 / V.D.U. ; [redakcinė komisija: Stp. Povilavičius ... [et al.]] ; [viršelį piešė B. Bučas]. - Kaunas : L.S.T. korp! Neo-Lithuania leidinys, 1932. - 131, [1] p., [2] iliustr. lap. : iliustr.

Šaltiniai

Ambrasas K. Pažangioji lietuvių kritika. 1918-1940. – Vilnis, 1978. – P. 214-216.

Būtėnas J. Lietuvos žurnalistai. – Vilnius, 1991. - P. 126-142.

Jakubickas S. Kas yra Lietuvos Atgimimo sąjūdis. – Delhi (ont.), 1978. - P. 85-86.

JAV lietuviai. – Vilnius, 1998-2002. – T. 2(2002), p. 486-487.

Korsakas K. Literatūros raida. – Vilnius, 1985. - P. 698-700.

Kuiziniėnė D. Lietuvių literatūrinis gyvenimas Vakarų Europoje 1945-1950 m. – Vilnius, 2003. – P. 254-255.

Lietuvių egzodo literatūra, 1945–1990. – Chicago, 1992. – P. 100, 186, 318..

Lietuvių enciklopedija. – Boston, 1953-1985. – T. 34 (1966), p. 64; T. 37(1985), p. 649.

Lietuvių literatūros enciklopedija. – Vilnius, 2001. – P. 542.

Naujokaitis P. Lietuvių literatūros istorija. - Čikaga, 1973-1976. - T. 3, p. 518.

Tremties metai. – Tiubingen, 1947. – P. 603.

Vanagas V. Lietuvių rašytojų sąvadas. – Vilnius, 1996. – P. 252.

Žurnalistikos enciklopedija. – Vilnius, 1997. – P. 558.

Dirva. – 1970, gruod. 9, p. 5.

Europos lietuvis. – 1965, gruod. 7, p. 2-3; 1975, lapkr. 18.

Kultūra. – 1933, Nr. 2, p. 121; 1935, Nr. 1, p. 67-69; 1937, Nr.4, p. 259; 1938, Nr. 12, p. 833-834;1939, Nr. 2, p. 162-163;

Literatūros lankai. – 1959, Nr. 8, p. 24.

Mūsų pastogė. – 1978, spal. 2, p. 1.

Naujoji viltis. – 1979/1980, Nr. 12, p. 103-107.,

Tarp knygų. – 2005, Nr. 10 (spalis), p. 44-48.

Tėvynės sargas. – 1978, Nr. 3 (41), p. 64.

Tėviškės žiburiai. – 1955, gruod. 29, p. 5.

Vakarinės naujienos. – 1991, bal. 12.

Vienybė. – 1978, rugs. 15.